

Nieuwsmail

Zinnige Zorg Gehandicaptenzorg

Zorginstituut Nederland | december 2019

Zorginstituut Nederland houdt in de gaten dat iedereen in Nederland zorg krijgt die goed is. Niet te veel en niet te weinig. Dit noemen wij “zinnige zorg”. We hebben bekeken of mensen met een beperking goede zorg krijgen.

Wij ontdekten, samen met partijen, twee onderwerpen die we meer aandacht willen geven:

- De zorg voor mensen met een verstandelijke beperking en probleemgedrag.
- De zorg voor mensen met een licht verstandelijke beperking en een gezondheidsprobleem.

3 vragen aan..... José Laheij, Algemeen bestuurslid KansPlus

De Zorg wordt beter als je alle perspectieven betrekt

1 **Wat is zinnige zorg voor u en waarom doet u mee?**
Goede zorg begint met goede signalering en het gesprek. Zinnige Zorg – passende zorg vind ik persoonlijk een betere benaming - betekent altijd bijblijven en open staan voor de vraag ‘past de zorg nog?’ Die vraag moeten we blijven stellen. Dat is de kern. Daarbij is het belangrijk om naar alle levensterreinen te kijken. Gezondheid heeft namelijk ook te maken met je veilig voelen, erkenning en waardering krijgen en het hebben van vriendschappen bijvoorbeeld. Richtlijnen kunnen daarbij behulpzaam zijn, maar zijn niet voldoende. Vanuit die invalshoek dragen wij bij aan het Zinnige Zorg-project. Het perspectief van de persoon met een lichte verstandelijke beperking (lvb) en diens omgeving staat daarbij centraal. De zorg wordt steeds ingewikkelder. Dat raakt ook mensen met een lvb. Veel mensen hebben we niet in beeld, dat is zorgwekkend. Ik geloof in de kracht van samenwerken, op alle terreinen. Daar wordt de zorg beter van.

2 **Vanuit welke rol neemt u deel aan Zinnige Zorg? Wie vertegenwoordigt u?**
KansPlus is een belangennetwerk dat zich inzet voor een goed leven van de mens met een verstandelijke beperking. We nemen deel aan het Zinnige Zorg-project vanuit het perspectief van de persoon met een verstandelijke beperking én hun naasten. Laten wie die laatste groep niet vergeten, zij weten immers als geen ander waar winst in kwaliteit van leven te behalen is voor hun

familieid. Ook kunnen zij aangeven wat zij zelf willen en kunnen bijdragen. En mede benoemen wat de persoon met lvb zelf kan of wil leren. Zinnige (passende) zorg gaat ook over je weg kunnen vinden in de zorg. De zorg is complex georganiseerd en kent verschillende financieringen. Daar raak je al snel de weg in kwijt. Ook hier pleit ik weer voor samenwerking

3 **Hoe betrekt u uw achterban bij de Zinnige Zorg-projecten?**
‘Wij zijn de achterban’. Alle medewerkers bij KansPlus zijn bekend en betrokken bij deze groep. We zijn regionaal georganiseerd. We stellen regelmatig vragen aan onze achterban via de website. De vragen die we stellen zijn concreet. ‘Wat gaat goed?’, ‘Wat gaat mis?’ en ‘Wat kan beter?’. Daar krijgen we altijd veel reacties op en ook onze telefoonlijn geeft inzicht in vraagstukken die er leven. Zo blijven we altijd bij. Ik ben dan ook een groot voorstander van inzet ervaringskennis en -deskundigheid, zowel van de cliënt als de naaste, zij weten als geen ander hoe het werkt. Het bestuur van KansPlus wil graag een bijdrage leveren door samen in gesprek te gaan en de discussie te voeren vanuit deze perspectieven. Dat vinden we waardevol. We juichen de Zinnige Zorg-trajecten toe. De kracht is dat alle perspectieven aan tafel zitten. Samen kom je verder.

Stand van zaken Onderzoek

VB en probleem-gedrag

Zoals in de bijeenkomst begin juli is vastgesteld, zijn we bezig om onderzoek op te zetten naar de huidige praktijk van zorg en de werkwijzen rondom beeldvorming en diagnostiek voor mensen met een vb en probleemgedrag in zorginstellingen. Begin december gunnen we de opdracht. Daarbij kregen we nog adviezen mee vanuit de klankbordgroep, zoals:

- Focus op mensen met een zeer intensieve zorgvraag (VG7)
- Start onderzoek met bevragen van regiebehandelaars en vraag daarbij door waarom ze doen wat ze doen.

LVB en een gezondheidsprobleem

Equalis is in opdracht van het Zorginstituut een data analyse aan het uitvoeren over de verschillen in zorggebruik tussen mensen met en mensen zonder lvb. Rond februari 2020 verwachten we de onderzoeksresultaten. In het voorjaar organiseren we vervolgens een bijeenkomst waarin we de resultaten presenteren.

Een tweede onderzoek is in voorbereiding. We willen in beeld laten brengen in hoeverre huisartsen signalen van een lvb herkennen. Hier ligt, zo benadrukten de stakeholders al eerder, een belangrijke sleutel voor de verbetering van zorg. Zowel de klankbordgroep als ervaringsdeskundige

Ellis Jongerius zijn betrokken bij de opzet van dit onderzoek.

Ellis heeft in relatie tot dit onderwerp een mooie persoonlijke blog geschreven.

Lees het hele blog van Ellis 'Herkenning en acceptatie van lvb vereist moed, lef en eerlijkheid' [op onze website](#).

Een fragment uit haar blog:

Herkenning en erkenning door zorgprofessionals

Zorgprofessionals weten vaak niet hoe ze een lvb kunnen herkennen. En als ze het wél weten te herkennen, weten ze vaak niet goed hoe ze ermee om moeten gaan. Een van de doelstellingen van het Zinnige Zorg-project van het Zorginstituut is om daar verbetering in te brengen. Vanuit mijn optiek als ervaringsdeskundige snijdt het mes aan twee kanten. Enerzijds moeten professionals beter leren om een lvb te herkennen en te erkennen. Anderzijds moeten mensen met een lvb beter leren om voor hun lvb te durven uitkomen. Ik vind bijvoorbeeld dat een huisarts het recht heeft om van mij te weten dat ik een lvb heb. Dat bevordert mijn gezondheid en mijn omgang met de huisarts. Een belangrijke les die zorgprofessionals daarin kunnen leren, is dat de communicatie met iemand met een lvb zoveel mogelijk op gelijkwaardig niveau moet plaatsvinden. En in begrijpelijke taal!

Multidisciplinaire richtlijn 'Probleemgedrag bij volwassenen met een verstandelijke beperking'

Begin oktober is de multidisciplinaire richtlijn Probleemgedrag bij volwassenen met een verstandelijke beperking tot stand gekomen. De Nederlandse Vereniging van Artsen voor Verstandelijk Gehandicapten (NVAVG) heeft deze samen met andere beroepsverenigingen en cliëntenorganisaties opgesteld.

Een richtlijn is een hulpmiddel en adviseert over het 'wat, wanneer en waarom', onder andere op basis van wetenschappelijke literatuur. De ontwikkeling van deze richtlijn was in de screeningsfase een belangrijke reden om in de verdieping voor mensen met een verstandelijke beperking en probleemgedrag te kiezen. De bevindingen en concrete verbeterafspraken die we met elkaar gaan maken dragen bij aan de implementatie.

Kijkje in de praktijk: herkennen en begeleiden van mensen met een lichte verstandelijke beperking

In Arnhem en omstreken hebben ze een werkwijze afgesproken om mensen met een lvb beter te herkennen en te begeleiden. Angelie van der Aalst, adviseur Zinnige Gehandicaptenzorg, ging op werkbezoek bij

een koepelorganisatie van 200 huisartsen in de omgeving van Arnhem en schreef daar een blog over.

Lees de blog op de website van Het Zorginstituut. Daarin staan praktische tips die uit de praktijk van Arnhem komen:

- zorg voor een heldere praktijkinrichting (ook online);
- let samen op;
- benader mensen vanuit positieve gezondheid;
- werk samen tussen verschillende domeinen en deskundigen.

Begin 2020 bijeenkomst verwanten

In het nieuwe jaar gaan we een bijeenkomst voor verwanten organiseren voor het traject Probleemgedrag. Het doel van deze bijeenkomst is een tussentijdse toets. Zijn we op de goede weg? Wat verdient meer aandacht? We zijn benieuwd op welke manier cliënten en verwanten worden betrokken bij de beeldvorming en diagnostiek. Wilt u verwanten hiervoor aandragen? Stuur dan een mail naar [Rashmi Jadoenandansing](mailto:Rashmi.Jadoenandansing), adviseur in het projectteam.